

Ilaria Tuti

De slapende nimf

‘Een thriller die onder
je huid kruipt.’

★★★★ – *Marie Claire*

THRILLER

Tempus valet, volat, velat

‘Ik ben alles wat is geweest,
wat is en wat zal gebeuren
en geen sterveling zal ooit mijn sluier oplichten.’

De Iside et Osiride, Plutarchus

Het einde

Teresa denkt vaak aan de dood. Maar ze had zich nooit kunnen indenken dat haar eigen dood zo zou zijn. Het heeft iets ironisch dat ze zich niet kan herinneren waardoor ze ook weer gered zou kunnen worden.

Een brand die op het punt staat om zich heen te grijpen, slachtoffers die wachten tot ze gered zullen worden, en zij staat stil, onbeweeglijk.

Haar verstand laat haar in de steek. De verwarring maakt de slotakte van de tragedie grotesk, met die smekende ogen, als schoteltjes, vol angst, die haar aankijken terwijl ze het enige doet waar ze op dat moment toe in staat is: niets. Teresa zal sterven met een gezicht als een idioot, daar is ze van overtuigd. Ze zal sterven als een stuk onbenul, met haar armen langs haar lijf en haar schild omlaag, nadat ze als een strijdster heeft geleefd.

Strijdster... Een politievrouw, misschien. Een vrouw van zestig, ziek, die probeert de heldin uit te hangen en de dingen niet eens meer bij hun naam kan noemen.

Ze kan proberen het te gokken. Het lijkt wel of ze de laatste tijd niets anders meer kan doen om te overleven. Gokken welke straat ze moet nemen, in welke richting ze moet kijken, welke woorden ze moet uitspreken en aan welke schaduw ze moet twijfelen.

Zelfs haar eigen naam is ten prooi gevallen aan twijfel, net als die van de moordenaar. Die hier bij haar is, of misschien in een andere kamer. Maar hij is zeker in dit huis, dat nu op de Hades lijkt, klaar om te branden in het donkere dal, omdat Teresa het heeft gewaagd het mysterie te tarten dat hier binnen de muren heeft postgevat. De bergen hebben het bewaard, begraven in de bergspleten, samen met heilige botten en eeuwenoude energieën.

Teresa wéét het, maar haar geest herinnert het zich nog niet.

Wie van de slachtoffers die op het punt staat om aan het vuur geofferd te worden is onschuldig, en wie heeft daarentegen de verslindende kracht gehad die nodig is om een nog kloppend hart uit de borst van een man te rukken?

Wie moet ik redden?

En dan is hij er ook nog, die haar aankijkt als de zoon die Teresa nooit gehad heeft. Zijn naam is nog steeds slechts het instinct van een fluistering op haar lippen, maar een diepgewortelde impuls verbindt haar met deze man. Teresa voelt hem in haar buik, hij is het branden van haar litteken, het rode schuim dat in haar aderen kolkte.

De muren lijken op haar af te komen en beginnen te kraken, net als het gemurmur dat haar al dagen teistert en dat nu een explosie van geblaf is: haar ergste angsten.

De naam van de moordenaar. De naam van de moordenaar...

Uit de hel omlaag gestort, voor het aanschijn van de dood, denkt Teresa aan niets anders dan een raadseltje dat ze heeft gehoord, al heeft ze geen idee waar en wanneer.

Een schreeuw. Een onmenselijke grijnslach rukt haar uit de verlamme apathie die haar gevangen houdt en brengt haar weer terug naar de wereld.

Dan, opeens, zwijgt hij.

‘We hebben het gevonden,’ hoort ze hem fluisteren, alsof hij ineens wil dat de woorden onder hen blijven. Hij heeft verwijde pupillen. ‘We hebben het Kwaad gevonden. Het is hier. Het wacht op ons.’

Hij gaat de woorden af alsof het kralen van een diabolische rozenkrans zijn. Hij steekt zijn wijsvinger op tussen de touwen die hen gevangen houden en richt hem op een hoek van de kamer, waar de duisternis lijkt te pulseren op het ritme van hun angst.

‘We hebben het gevonden. Het is niet menselijk.’

Hij schreeuwt weer, zo hard dat er iets in Teresa knapt.

Nu weet ze zijn naam weer. Maar opnieuw speelt het lot met de kaarten van het leven en de dood, van de liefde en de haat, onbarmhartig zoals alleen iemand dat kan die de eeuwigheid voor zich heeft.

Want dit is het moment waarop duidelijk moet worden hoe ver ze wil gaan.

Dit is het moment waarop duidelijk moet worden of Teresa, om een onschuldige te redden, bereid is om Massimo Marini te doden, de man die haar aankijkt als de zoon die ze nooit gehad heeft, de man die nu trilt alsof daar, dansend in het donker, de duivel is.

Het begin

Het staafje hematiet glijdt over het papier. Het tekent krullen die de vorm aannemen van bekende rondingen en neerwaartse streken waaruit half geopende lippen ontstaan. Het schetst zachte bogen en vervaagde lijnen. Een verfijnd profiel. Lange, donkere haren. De glanzende bleekheid van het papier en van de huid.

Het rood loopt uit, het dringt door in de randjes van de vezels tot ze allemaal één worden. De vingers verbreden het met een krachtige druk, een wanhopige drang. Ze dopen zich erin en kleuren. Ze willen het beeld gevangenhouden voordat de schoonheid vervliegt.

De vingers beven, strekken zich, strelen. De ogen huilen. De tranen vermengen zich met het rood, verdunnen het en onthullen onverwachte paarsachtige tinten.

Het hart van de wereld houdt even op met kloppen. Het gebladerte en het vogelgezang verstommen. De bleke blaadjes van de wilde anemonen trillen niet in de wind en de sterren lijken beschaamd om zich te laten zien in het schemerlicht. De bergen lijken voorover te buigen om het wonder te aanschouwen dat zich in het dal voltrekt, in een bocht waar de rivier bedaard uitrust in de stenen bedding.

De slapende nimf krijgt vorm onder de handen van de kunstenaar.

Ze wordt geboren, rood van passie en liefde.

1

De zon beitelde het gezicht van Massimo Marini uit en kroop tussen zijn wenkbrauwen, waardoor de kastanjebruine kleur in vuur en vlam werd gezet. Zijn voetstappen klepperden nerveus op de straat, die omringd werd door geheime tuinen, verborgen voor de ogen door blinde muren. De hoogste takken van de magnolia's ontsnapten aan de omheining en lieten hun bloemblaadjes vallen, die vlezig onder zijn zolen knerpten. Het was alsof hij levende dingen vertrapte; een tapijt van stervende wezens.

De lentemiddag kabbelde rustig voort, maar het onstuimige zwart aan de rand van zijn blikveld kondigde een drastische verandering aan. De lucht knetterde van elektriciteit en had een rusteloze uitwerking op de inspecteur.

Kunstgalerie La Cella werd aangeduid door een koperen plaat die in het onregelmatige pleisterwerk van het zeventiende-eeuwse gebouw was aangebracht. De weerspiegeling van zijn ogen op het metaal was al net zo verwrongen als zijn humeur. Massimo rolde de mouwen van zijn overhemd omlaag en trok zijn jasje aan. Toen hij aanbelde, ging het slot van de voordeur met een klik open. Hij duwde tegen de bewerkte deur en ging naar binnen.

De warmte van de dag hield bij de deurpost op. Eenmaal over de drempel werd hij omhuld door een vochtige schaduw.

De vloer had een schaakbordpatroon, zwart-wit, en er liep een brede trap van geaderd marmer in een bocht omhoog naar de bovenverdieping. Het licht scheen door de hoogste ramen en raakte de kroonluchter van Murano-glas, waardoor er smaragdgroene schakeringen vrijkwamen, die overgingen in het halfduister van de parterre. Er hing een geur van lelies. Die deed Massimo denken aan wierook, een donkere kerk, oneindige litanieën en de strenge blikken van zijn vader toen hij, als kind, liet merken dat hij eronder leed. Hij voelde zijn slapen bonken.

In de stilte van die beheerste omgeving, neergedaald in een etherische,

onderwaterachtige dimensie, leek het trillen van zijn telefoon uit een andere wereld binnen te dringen.

Hij viste de telefoon uit de binnenzak van zijn jasje. Het ding trilde in zijn hand als een plat, koud kunsthart, al wist Massimo dat er aan de andere kant een echt hart was waarin liefde, woede, teleurstelling en verdriet als beesten met een lege maag en ontblote tanden om voorrang streden. Zijn terughoudendheid maakte hen hongerig. Dit nummer belde hem al een paar weken, meerdere keren per dag.

Hij nam niet op; hij kreeg een weerzinwekkende smaak van wroeging en schuldgevoel in zijn mond. Hij wachtte tot het bellen ophield en zette het apparaat uit. Hij liep om de monumentale trap heen en daalde snel via een smeedijzeren trappetje met kronkelende klimopranken af naar het souterrain. Vanuit het halfduister steeg een gedempt geroezemoes op. Weer een gang, zwak verlicht door vloerspotjes, weer een matglazen deur, en daarachter de galerie.

La Cella, eindelijk. Het gewelfde plafond van ruwe baksteen keek neer op een glanzende leistenen vloer. Een groot deel van het pleisterwerk was afgeschraapt om de originele steen bloot te leggen. Elke lichtvlek viel op een tentoongesteld werk, dat als een juweeltje opdook uit de schemering. Bronssculpturen, glazen vazen en abstracte schilderijen in opzichtige kleuren waren de protagonisten in dit minimale, onderaardse proscenium.

De inspecteur ging op het geroezemoes af en trof in de grootste zaal een groepje mensen. Aan de rand van de ruimte stonden twee geüniformeerde politieagenten. Iets daarachter herkende hij Parisi en De Carli, in burgerkleding. De eerste, donker en atletisch, fluisterde in zijn telefoon. De tweede, mager en puberachtig slungelig, keek naar hem en bemoeide zich er af en toe mee. Zij waren zijn team sinds hij overplaatsing vanuit de grote stad naar een provinciehoofdstad had aangevraagd. Een verandering van richting waardoor hij had gedacht – gehoopt – zijn rust te hervinden en opnieuw te beginnen. In werkelijkheid had hij veel meer gevonden, maar de rust was een vlammen uitbrakend droombeeld gebleven waar hij zich aan brandde zodra hij er bij in de buurt probeerde te komen.

Hij liep naar hen toe en ze begroetten elkaar met een knikje.

‘Waar gaat het om?’ vroeg hij aan De Carli.

Zijn collega streek zijn spijkerbroek glad, die om zijn heupen slobberde.

‘Daar zijn we nog niet achter. Ze hebben ons nog niks verteld. Het is een mysterie.’

‘Waarom belde je me dan zo dringend?’

Parisi legde zijn hand over de microfoon van zijn telefoon en knikte met zijn kin de andere kant op.

‘Omdat zij ons nodig heeft. En jou ook.’

Zijn blik schoot opzij, op zoek naar degene die de laatste maanden elk ogenblik tot een hel had gemaakt en hem juist daarmee weer tot leven had gewekt.

Hij zag eerst haar voeten, tussen de benen van de twee agenten door. Ze droeg een paar sneakers met plateauzolen. Het viel hem op dat ze haar gewicht van haar ene voet naar haar andere verplaatste; haar manier om af en toe haar hielen te verlichten.

Ze is moe, dacht hij. En al had hij nog geen idee wat de reden was dat het team naar La Cella was gekomen, hij wist dat zij de laatste was die hier weg zou gaan.

De politieagenten gingen opzij en eindelijk zag hij haar, tussen een bronssculptuur met een hart dat half vloeibaar was en een installatie van plexiglazen vleugels die aan het plafond hingen. Hart en ziel, net als zij.

Natuurlijk ontbrak ook een flinke dosis hufterigheid niet.

Dat ze er afgepeigerd uitzag, kwam niet doordat ze tegen de zestig liep, maar door een innerlijke gekweldheid die Massimo nog niet kon benoemen, maar die blijkbaar te vinden was in het schrijfboekje dat ze altijd in haar handen had. Als het even kon, schreef ze dat vol met verwoede aantekeningen.

Hij liep naar haar toe. Hij zag dat ze even met haar ogen knipperde – meer niet – toen ze zijn aanwezigheid registreerde. Ze draaide zich niet eens op. Ze hield een pootje van haar leesbril tussen haar lippen en kauwde nerveus op een snoepje.

‘Ik hoop dat het tenminste suikervrij is,’ zei hij.

Eindelijk keek ze naar hem, niet langer dan een seconde.

‘Denk je echt dat dat jou iets aangaat?’

Haar stem was schor, droog. Met een geamuseerde ondertoon.

‘U hebt diabetes, commissaris. En u zou ook een dame moeten zijn...’

mompelde hij, en hij slikte de verwensing in die erachteraan moest komen. Het was een spel dat hij maar al te goed kende en dat hij vrijwel nooit won.

Ze stopte met het martelen van haar bril.

‘Is het niet je vrije dag, inspecteur?’ vroeg ze, en ze richtte die verfloekte ogen op hem, die dwars door hem heen keken.

Massimo glimlachte flauw.

‘En zat uw dienst er niet net op?’

‘Die kordate houding helpt echt niet om je recente inzinking onopgemerkt te laten hoor, Marini.’

Massimo waagde zich niet aan een verraderlijk antwoord. Aandachtig observeerde hij de vrouw die haar belangstelling voor hem al verloren leek te zijn. Ze reikte amper tot zijn borst, maar had de gewoonte om als een tank over zijn ego heen te walsen. Ze was bijna twee keer zo oud als hij, maar hij was al uitgeblust lang voordat haar energie op was. Haar manieren waren vaak bot en het helmkapsel dat haar gezicht omlijstte was van een zo kunstmatig rood dat het bijna gênant was. Dat zou het bij ieder ander ook geweest zijn, maar bij haar niet.

Teresa Battaglia blafte, maar er waren mensen die zwoeren dat ze haar hadden zien bijten, letterlijk.

‘Nou, waarom zijn we hier? Vanwaar al die mysteries?’ vroeg hij om haar naar het terrein te leiden waar ze sneller leek te rennen dan de anderen: het jachtveld.

Teresa Battaglia keek voor zich uit alsof er daar iemand stond; ze kneep haar ogen toe en er waren denkrimpels tussen haar wenkbrauwen gekerfd. Toen ze antwoord gaf, begreep hij dat ze in gedachten een slachtoffer bekeek: oog in oog. Van hart tot hart.

‘Enkelvoud, geen meervoud, inspecteur. Er is altijd maar  n mysterie.’

Commissaris Battaglia begon de glazen van haar leesbril te poetsen, zoals ze altijd leek te doen wanneer ze nadacht. Ze maakte haar gedachten helder.

‘Waarom zouden we hier anders zijn, als er geen doodsmysterie moest worden opgelost?’

2

‘Eeuwenoude dood.’

Dat had hulpofficier van justitie Gardini nog geen uur daarvoor tegen haar gezegd toen hij haar had gevraagd naar La Cella te komen. Slechts die twee woorden, met nog een handjevol andere die commissaris Teresa Battaglia maar al te goed kende: ‘Ik wil jou en je team.’

Eeuwenoude dood. Teresa was opgelucht geweest: er was geen moordenaar op vrije voeten naar wie ze op jacht moest, er waren geen andere slachtoffers om te redden, het werd geen race tegen de klok. Alleen de echo van een gebeurtenis van lang geleden, die op de een of andere manier onder het stof van het verleden tevoorschijn was gekomen.

Dat kon ze wel aan. De zaak zou haar niet uit de handen glijpen, en zelfs als dat wel zo was, zou niemand er last van hebben, alleen haar eigenwaarde.

Je bent echt onnozel als je denkt dat ze niet merken dat er iets met je aan de hand is.

Wat er met haar aan de hand was, had een naam die een verwoestende uitwerking had en haar toekomst kon reduceren tot een zwart scherm, maar Teresa was nooit teruggedeeind voor het woord dat in haar dossier geschreven stond en had het nooit in haar eigen wereld laten binnendringen. Ze bewaakte het op de plek waar haar verschrikkelijkste angsten zich schuilhielden: achter in haar geest, en in een dagboek dat ze ook op dat moment in haar handen klemde. Haar papieren geheugen.

In dat toch al ingewikkelde kader vertegenwoordigde Massimo Marini een extra probleem. Hij keek haar vorsend aan, alsof hij iets vermoedde, alsof hij haar gedachten kon lezen. Ze deed haar best hem op afstand te houden. Al begon zijn aanwezigheid eigenlijk normaal te worden. Ze vreesde dat zich tussen hen beiden de gevaarlijke gewoonte aan het ontwikkelen was om elkaars gezelschap op te zoeken.

Vanuit een kamer waar de toegang verboden was, kwam hulpofficier van justitie Gardini. Hij leek geagiteerd, zoals elke keer als Teresa hem

tegenkwam. Gardini was lang en mager en had altijd ongekamd haar en een scheefgetrokken das, alsof hij zojuist was gegrepen door een windvlaag. Hij was een kundig magistraat die zichzelf geen rust gunde. Zijn uiterlijk leek tekenend voor de haast waarmee hij leefde, de duizend dingen die hij steeds beloofde te doen en de eindeloze tegenslagen die hem het leven zuur maakten.

Hij werd vergezeld door een man met een excentrieke uitstraling en een uitgesproken zongebruinde huid. Omdat zijn kastanjebruine haar aan de zijkanten was gebleekt door de zon, concludeerde Teresa dat ook zijn huidskleur natuurlijk was door het sporten in de openlucht. Iets elegants, hoe dan ook, iets exclusiefs, net als de kleding die hij droeg, met een klassieke snit en opzichtige kleuren. Extravagant, maar zeer smaakvol.

Teresa kon zich wel voorstellen wie hij was. Ze sloeg snel haar dagboek open en zocht haar laatste aantekeningen, maar vond geen beschrijving van die man. Ze herinnerde zich het goed: ze kenden elkaar nog niet.

Zodra Gardini haar zag, liep hij met uitgestrekte hand naar haar toe. Ze waren al lange tijd bevriend, maar op het werk bleven hun rollen gescheiden.

‘Commissaris, bedankt voor uw komst. Ik weet dat ik aan het eind van uw dienst een beroep op u heb gedaan,’ begroette hij haar formeel. ‘Mag ik u voorstellen aan Gianmaria Gortan, de galeriehouder. Meneer Gortan, dit is commissaris Battaglia. Ik ben van plan het onderzoek aan haar toe te vertrouwen.’

Teresa glimlachte heel even en herstelde toen het evenwicht dat Gardini in de haast was vergeten.

‘Mijn rechterhand, inspecteur Marini,’ zei ze.

Er werden handen geschud. Die van de kunsthandelaar was zweterig, merkte ze. Een klein barstje in zijn zelfbeheersing, wat niet in overeenstemming was met het onberispelijke beeld dat hij aan de buitenwereld toonde.

‘Meneer Gortan is degene die me gebeld heeft,’ zei Gardini. ‘Het betreft een buitengewone zaak.’

Hij had haar nog niets verteld, maar Teresa had de afgelopen minuten in de kunstgalerie doorgebracht met het observeren van de mannen van

de forensische dienst, die de kamer die zij nog niet had bezocht in en uit liepen. De spiegelreflexcamera van de forensisch fotograaf knipte onophoudelijk en er schoten felle flitsen door het halfduister. Als de dood eeuwenoud was, klopte er iets niet, dacht Teresa. De inzet van personeel en middelen kwam niet overeen met het plaatje dat ze zich had gevormd toen ze hierheen kwam. Stoffige doden zijn maar voor weinig mensen interessant. Met het bloed droogt ook de empathie voor het slachtoffer en de rouwende familie op. In die zaken heeft Vrouwe Justitia geen haast om haar zwaard te richten. De schalen van de weegschaal blijven in het midden hangen en de blinddoek om haar ogen gaat net los genoeg hangen om haar om zich heen te kunnen laten kijken en de beste speurhonden aan te moedigen om versere tragedies te volgen.

‘Is er daarbinnen iemand overleden?’ vroeg Marini, die minder op de hoogte van de bijzonderheden was dan zij.

‘Niet recentelijk.’ Gardini zuchtte. ‘Kom. Ik laat het jullie zien.’

De kamer was een laboratorium. Er waren instrumenten die Teresa nog nooit had gezien. Het metaal van een digitale microscoop flikkerde in het flitslicht. Ze herkende een paar collega’s van de gerechtelijke politie. Die namen monsters van de apparatuur. Het waren Gardini’s mannen.

‘Die apparaten dienen voor het echtheidsonderzoek,’ legde de galeriehouder uit. ‘Voor dateringen en taxaties. De deskundige van de galerie analyseert de werken die door de cliënten in consignatie worden gegeven, of gewoon van mensen die de marktwaarde van een erfstuk willen weten, of van een kunstwerk dat ze in de kelder hebben gevonden.’

Teresa sloeg haar dagboek open en noteerde snel de dag, het tijdstip en de omstandigheden. Vooral de namen, een fysieke globale beschrijving en de rol van haar gezelschap. Het niet herkennen van mensen was haar steeds terugkerende nachtmerrie, haar grootste angst. Toen ze merkte dat Marini probeerde te gluren, sloeg ze de bladzijde om, krabbelde een schunnig tekeningetje en zorgde dat hij dat kon zien. De jonge inspecteur bloosde en trok zich eindelijk terug.

Teresa keek met een snelle blik om zich heen. Alles leek in orde. Een maniakale netheid. Zoals ze al had gedacht, waren er geen gemummificeerde resten die uit een isolatiewand staken of in een verborgen holte onder de grond lagen.

‘Moeten we de dode soms met de microscoop zoeken?’ fluisterde Marini, die weer terug was als haar schaduw, in haar oor.

Ze gaf hem een tik om hem bij haar weg te krijgen. Ze keek de hulpofficier van justitie vragend aan.

‘Geef ons een minuutje,’ zei Gardini tegen de mannen van de forensische dienst.

Het werk werd onderbroken en de ruimte werd vrijgemaakt. Alleen zij vieren bleven achter, en een lichtpuntje dat Teresa eindelijk zag.

Gardini wenkte haar naderbij. Ze zette een paar stappen. Er was iets in de gezichtsuitdrukking van de hulpofficier van justitie dat haar verraste: ongerustheid, vermengd met een voldoening die gezien de omstandigheden volstrekt gebruikelijk was. Ze volgde zijn blik.

Op de werktafel lag een tekening. Er zat geen lijst omheen; hij lag op de glazen plaat en was op de hoeken vastgezet met metalen gewichtjes. Het was het portret van een vrouw. Zo op het oog hooguit veertig centimeter. Het papier zag er dik uit, bijna gegolfd.

Teresa overbrugde de afstand en boog zich voorover om beter te kunnen kijken. Ze bleef vlak voor de tekening staan zonder haar ogen ervan af te kunnen houden. Ze wist dat ze ze opensperde, niet vanwege het halfduister, maar door wat ze zag.

Kunst behoeft geen uitleg, zei ze tegen zichzelf, terugdenkend aan de woorden van een oude leraar van de middelbare school. Het bewijs lag hier voor haar. Ze zette haar leesbril op, die aan een kettinkje op haar borst hing, en boog haar hoofd.

Het portret leek van het papier af te springen. Het had een volheid, een driedimensionaliteit die verwarrend was. Het was het gezicht van een jonge vrouw van een zo unieke schoonheid, dat het overweldigend was. Ze had haar ogen dicht, haar lange wimpers streken over haar wangen, haar lippen waren half geopend. Ze had iets exotisch, al was dat ondefinieerbaar. Haar bruine haar omlijstte een gezicht met een doorschijnend bleke huid en viel tot op haar borst, in golven die hun contouren verloren en aan de randen van het papier vervaagden.

Het was een magnetische en aangename, verheven en onstuimige, geraffineerde en woeste schoonheid. Rood en zwart, als de hartstocht zelf.

Teresa dwong zichzelf haar blik van het gezicht los te rukken en naar andere details te zoeken.

Op de rechteronderkant stond een datum, geschreven door een trilende hand: 20 april 1945. De signatuur ontbrak.

Meer dan zeventig jaar, dacht ze, zat er tussen de handeling van het trekken van die lijnen en het moment waarop haar ogen ervan genoten. Bijna een eeuw, al speelde de tijd geen rol in het geheel van de tekening; hij bleef hangen, in een nulstand. Het portret leefde op een ander niveau dan dat van hen, een niveau dat bestond uit ruimte en emoties. Het was de onsterfelijkheid van de kunst.

Boven haar schouder ademde Marini ternauwernood. Ook hij was ten prooi gevallen aan de betovering die voor de aanwezigen van de tekening leek uit te gaan.

‘Wie is het?’ hoorde ze hem vragen. Ze nam hem de naïviteit van de vraag niet kwalijk, want ze had hem kort daarvoor zelf ook willen formuleren. Marini had hetzelfde gevoel dat Teresa bij de keel had gegrepen: dat ze te maken hadden met een wezen van vlees en bloed.

‘*De slapende nimf,*’ antwoordde de galeriehouder, die de tekening bekeek. ‘Ze dachten dat ze was kwijtgeraakt, maar ze kwam ineens tevoorschijn tussen oude papieren die op een zolder waren gepropt. Dat zei de achterneef van de maker tenminste. Omdat de signatuur ontbrak, heeft hij het naar de galerie gebracht om de echtheid te onderzoeken. Een pure formaliteit: het is zonder twijfel van de hand van zijn oudoom, Alessio Andrian.’

Die naam zei Teresa niets en ze begreep ook niet waarom Gardini om haar medewerking had gevraagd bij het vooronderzoek. Wat kon zij nou onderzoeken?

‘Bestaat het vermoeden dat het een vervalsing is?’ vroeg ze.

Dat ontlokte Gardini een glimlach. Niet van geamuseerdheid, dat wist Teresa heel goed. Eerder van de spanning die eruit kwam en zijn gezichtsspieren deed samentrekken.

‘Ik ben bang dat de kwestie iets ingewikkelder ligt, commissaris. Het onderzoek heeft geleid tot onverwachte en... nogal verontrustende uitkomsten. Dat kan meneer Gortan beter uitleggen dan ik.’

Teresa rechtte haar rug. Het hele geraamte van haar zwakke lijf kraakte.

‘Verontrustend?’ herhaalde ze.

‘De taxateur heeft het papier en de kleur geanalyseerd voor de date-

ring,' begon de galeriehouder uit te leggen, 'om een oordeel te vormen dat overeenkwam met de datum die op de tekening staat en de periode waarin hij min of meer gemaakt zou zijn. Het kunstwerk is gemaakt met een staafje van zwarte steen en een van hematiet. Hematiet is dat rode, het is ijzerhoudend materiaal dat die betoverende kleur geeft.'

'Ja, ik ken het.'

'Tot een paar decennia geleden werd pure hematiet gebruikt. Nu wordt het vermengd met natuurlijke of synthetische was. Afhankelijk van de aanwezigheid van die was is het mogelijk in te schatten of het een recent of een ouder werk is. Het probleem is dat de taxateur iets anders heeft gevonden. Omdat hij niet wist wat het was, heeft hij wat monsters van het materiaal naar een gespecialiseerd laboratorium gestuurd voor nadere analyse.'

'Met als resultaat...?'

Het antwoord kwam van hulpofficier van justitie Gardini, die haar recht in de ogen keek. Het licht van de halogeenspot creëerde diepe schaduwen op zijn magere gezicht, wat hem iets dramatisch gaf.

'Bloed, commissaris.'

Teresa had een paar seconden nodig om te begrijpen waar hij naartoe wilde. Ze had hem altijd beschouwd als een type dat met beide benen op de grond stond, maar nu begon ze te denken dat zijn fantasie een beetje op hol sloeg.

Ze keek de hulpofficier aan. Ze dwong zichzelf de juiste woorden te kiezen, ervan overtuigd dat ze slechts de meest directe bewoordingen zou vinden, zoals haar van nature afgang.

'Meneer Gardini,' begon ze, 'er zijn duizenden redenen waarom dat bloed op de tekening terecht kan zijn gekomen. Misschien heeft de kunstenaar zich gesneden, een klein ongelukje gehad, en heeft zijn bloed zich vermengd met de kleur. Misschien had hij, of iemand anders, last van een bloedneus. Gewoonlijk komt de eenvoudigste oplossing het dichtst bij de werkelijkheid.'

Gardini zweeg, maar de manier waarop hij haar opnam, was een antwoord op zich. Teresa zette haar bril af.

'Vermoedt u dat er iemand is gedood om dit kunstwerk te maken?' vroeg ze, met nauwelijks verholen ongeloof in haar stem.

Gardini vertrok geen spier.

‘Ik vermoed het niet. Ik weet het zeker.’

Teresa keek naar het portret, het bleke gezicht dat een oneindige adem leek uit te blazen. De laatste. De slaap van de nimf was misschien wel die van de dood.

‘Waarom?’ vroeg ze, al wist ze nu al dat Gardini’s antwoord elke tegenwerping in de kiem zou smoren. Ze kende hem inmiddels lang genoeg om te weten dat hij niet zomaar zei dat hij ergens zeker van was.

Gardini leunde met zijn heup tegen de tafel en kruiste zijn armen voor zijn borst.

‘We hebben het niet over “een beetje” bloed.’

Teresa voelde een tinteling over haar gezicht trekken, zoals altijd wanneer er slecht nieuws op komst was.

‘Hoeveel dan?’ vroeg ze.

Hij pakte een dossier van tafel en gaf het haar. Hij liet het haar een paar tellen doorbladeren.

‘*De slapende nimf* is gemaakt van bloed, commissaris,’ zei hij. ‘De analyses hebben uitgewezen dat er menselijk hartweefsel aanwezig is op dit papier.’

Eindelijk begreep Teresa het, maar Gardini was degene die haar gedachten een stem gaf: ‘Alessio Andrian heeft het geschilderd door zijn vingers in iemands hart te dopen.’

Hartweefsel. Menselijk. Handen die in een borstkas worden gestoken en vingers die in een hart worden gedoopt. Het beeld dat Teresa voor zich zag, was een camee van waanzin.

‘Meneer Gortan.’ Ze wendde zich tot de galeriehouder. ‘Kan met redelijke zekerheid worden gezegd dat de maker van de tekening Alessio Andrian is?’

‘Ik heb zelf een tweede onderzoek verricht. Hij is authentiek, zonder een spoor van twijfel.’

‘Waar leidt u dat uit af?’

Gortan vertrok zijn lippen tot een glimlach die hij vast en zeker reserveerde voor leken als zij op het gebied van een kunstvorm die zo edel was dat hun onwetendheid als ontoelaatbaar werd beschouwd, slechts te vergeven uit beleefdheid. De man die ze tegenover zich had, dacht Teresa, beschouwde zichzelf in alle opzichten als de priester van een eli-

taire, mysterieuze cultus, en daar gedroeg hij zich naar. Ze had zich vergist door hem als handelaar te betitelen.

‘Waardoor ik zeker weet aan wie het kunstwerk moet worden toegeschreven?’ herhaalde Gortan. ‘Elk detail. Het papier, de kleur, het handschrift waarmee de datum is geschreven, maar vooral de pennenstreken: de druk en de hoek,’ legde hij uit, waarbij hij zijn handen elegant bewoog, zodat er wolken verfijnd parfum opstegen. ‘Ik zou zeggen, de gehele sfeer van de compositie, dat wat ik “de hand van de kunstenaar” noem. En dat is zijn echte signatuur, niets anders. Onmiskenbaar. Deze tekening is *De slapende nimf* van Alessio Andrian.’

Hij had absoluut geen twijfels. Zijn wangen gloeiden van oprecht enthousiasme.

‘Ik moet bekennen dat ik de kunstenaar niet ken en dat ik voor vandaag nog nooit van *De slapende nimf* had gehoord,’ gaf Teresa toe.

Op het volmaakt geschoren gezicht van de galeriehouder trilde een grimas, slechts een vluchtige schaduw, zo zwak dat ze dacht dat ze zich vergist had.

‘Dat verbaast me niets,’ zei Gortan. ‘Andrian is niet voor de massa, maar voor een beperkte kring en, begrijp me niet verkeerd, geselecteerd door kenners. Wie het zeldzame geluk heeft gehad zijn werken te kunnen aanschouwen, kan echter niet anders dan de uitzonderlijke artistieke geest ervan bewonderen.’

Teresa begon nieuwsgierig te worden. Over wie hadden ze het? Wie was Alessio Andrian?

‘Waarom noemt u het “zeldzaam geluk”?’ vroeg ze.

Gortans ogen schitterden, hij werd er zelfs verleidelijk van. Deze man wist dat hij een uniek verhaal te vertellen had, dat voelde Teresa.

‘Andrian is in 1945 opgehouden met tekenen, commissaris. Toen hij nog maar drieëntwintig was. Zijn werken zijn genummerd van één tot tien,’ legde hij uit. ‘Er wordt gezegd dat *De slapende nimf* de laatste is, de elfde.’

Het viel Teresa op dat hij de vrouw op de tekening bekeek alsof ze echt bestond.

‘Heeft hij een model gebruikt voor de tekening?’ vroeg ze.

Gortan schudde zijn hoofd.

‘Dat weet niemand.’

‘Misschien is hij opgehouden vanwege wat er gebeurd is toen hij hem maakte,’ opperde Gardini.

‘Dat zullen jullie ons straks kunnen vertellen, hè?’ antwoordde de galeriehouder.

Teresa sloeg haar dagboek open.

‘Hoeveel is het waard?’ informeerde ze.

‘Voor de ontdekking van het bloed driehonderd-, driehonderdvijftig-duizend euro. En nu... wie zal het zeggen? Misschien wel het dubbele.’

‘Bedoelt u dat zo’n macaber detail de waarde tot duizelingwekkende hoogte kan laten stijgen?’ vroeg Marini.

Gortan keek hem enigszins medelijdend aan, wat Teresa irriteerde.

‘Nee, inspecteur. Ik bedoelde dat de waarde van een tekening, net als die van elk kunstwerk, ook te maken heeft met het verhaal erachter, met de menselijke tegenslagen die ermee gepaard gaan. En het verhaal van Alessio Andrian is iets unieks waar we niet onverschillig onder kunnen blijven. Het laatste puzzelstukje dat daarbij is gekomen, vormt daarop geen uitzondering.’

Teresa hield op met schrijven.

‘Welk verhaal?’ vroeg ze.

‘Andrians achterneef is in het buitenland voor zijn werk, maar komt vannacht terug,’ interrumpeerde Gardini. ‘We hebben morgen met hem afgesproken voor een informeel babbeltje. Niemand kan het beter vertellen dan hij.’

‘Gezien de omstandigheden wil ik het nu al weten,’ drong Teresa aan.

‘Andrian was een partizaan,’ zei Gortan snel. ‘Hij creëerde zijn werken in de bergen, tussen de aanvallen van de Duitsers in. Na afloop van de oorlog konden zijn kameraden hem niet vinden. Ze dachten dat hij dood was.’

‘Maar?’ vroeg Teresa.

‘Hij was op de een of andere manier in Bovec beland. Destijds was dat Italiaans grondgebied waar Sloveens werd gesproken. Een familie liet de partizanen van Garibaldi weten dat ze een van hen in het bos achter hun huis hadden gevonden. Hij was er zo slecht aan toe dat de militie van Tito dacht dat hij dood was. Het was Andrian. Er waren twee weken verstreken sinds zijn verdwijning. Niemand is er ooit achter gekomen wat hij al die tijd gedaan had.’

‘Hebben ze hem dat niet gevraagd?’

‘Andrian is nooit teruggekeerd om het te kunnen vertellen.’

‘Ging hij dood?’

‘Nee, maar hij werd gek. En hij tekende niet meer. Hij sprak niet meer. Nooit meer.’

Gortan zweeg, maar zijn woorden bleven als een echo in Teresa’s binnenste hangen.

‘Hij heeft het geheim meegenomen in zijn graf,’ zei Marini peinzend.

‘Nee, hoor,’ antwoordde de hulpofficier van justitie, die Teresa’s blik zocht. ‘Andrian leeft nog, maar is inmiddels al zeventig jaar gereduceerd tot kasplantje.’

Hij pauzeerde even voordat hij verderging, alsof hij hun tijd wilde geven om zich voor te bereiden.

‘Hij is niet ziek, dat is hij nooit geweest. Uit vrije wil loopt hij niet. Uit vrije wil praat hij niet. Al zeventig jaar. Wat er ook gebeurd is nadat hij *De slapende nimf* heeft getekend, hij heeft besloten levend dood te zijn. Hij is een graf dat ademt.’